

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. [79]

Warszawa, poniedziałek 8 marca 1937 r.

Rok XI

TRZEBA Z ŻYWYMI NAPRZÓD IŚĆ
PO ŻYCIE SIĘGAĆ NOWE
A NIE W UWIEDŁYCH LAURÓW LIŚC
Z UPOREM STROIC GŁOWĘ.

(Adam Asnyk).

Nikogo nie może zabraknąć wśród uczestników wielkiego konkursu „ABC”

Nowe prenumeraty „ABC” od czasu ogłoszenia przez nas wielkiego konkursu prenumerat napływają w bardzo znacznej ilości. Podczas kiedy liczba uczestników konkursu, jak łatwo zorientować się z ogłoszonego przez nas w niedzielę komunikatu stanowi za ledwie nieznaczny odsetek już nie tylko Czytelników ale nawet liczby prenumeratorów. Dowodzi to,

że wielu przyjaciół naszego pisma ofiarnie pracuje nad rozszerzeniem „ABC” w najszerszych kołach, nie biorąc udziału w konkursie.

Do tych naszych przyjaciół, jak i do tych Czytelników, którzy dotąd nie uczestniczą w akcji konkursowej zwracamy się raz jeszcze z apelem, by zechcieli jak najrychlej zmienić postępowanie, za-

władniając nas o każdej nowej zgłoszonej prenumeracie. O udziale w konkursie należy nas zawiadomić zwykłą kartką z podaniem nazwiska i adresu.

Wszyscy nowi uczestnicy konkursu mają obecnie jeszcze nadal równo szanse z dotychczasowymi uczestnikami na uzyskanie pierwszej nagrody — 10-cio dniowej bezpłatnej wycieczki do Paryża lub jednej z pozostałych 19 cennych nagród.

Ilość punktów zdobyta przez przodującego dotąd uczestnika konkursu wynosiła wczoraj 9, dziś już wzrosła do 10 punktów. Ciągłe jeszcze jednak jest to bardzo niewiele i każdy nowy uczestnik konkursu ma szansę łatwego zdobycia w krótkim czasie przodownictwa. Czekamy więc masowego napływu nowych zgłoszeń, przynajmniej w tej ilości, w jakiej napływają nowe prenumeraty. Niech nikogo z Czytelników nie zabraknie wśród uczestników konkursu. Pragniemy by każdy z Czytelników miał za sobą konkretny czyn: zjednanie przynajmniej jednego nowego prenumeratora „ABC” i czynu tego odznakę: pamiątkową książkę z dedykacją lub jedną z nagród. Albo wspomnienie z wycieczki do Paryża.

Protest dyplomantów Akademii Stomatologicznej Rozdanie dyplomów -- bez dyplomantów

Terenem niezwykle uroczystości była wczoraj aula Uniwersytetu J. P., gdzie miała odbyć się promocja absolwentów Akademii Stomatologicznej na lekarzy - dentystów.

Na uroczystości przybyli przedstawić władzę, wojskowość oraz wyższych uczelni.

Na podium, gdzie zasiadać mają bohaterzy uroczystości dyplomanci, wszystkie miejsca świeciły pustką. Zebrani komentowali z ożywieniem demonstracyjny krok młodych stomatologów, którym

narzucano tytuł lekarza - denty, wyrażając się o młodzieży z najwyższą sympatią. Wyczuwało się powszechnie, że nieobecność absolwentów to nie tylko protest przeciwko krzywdzącej decyzji Ministerstwa, ale i przeciwko zakulisowemu wpływom (głównie profesora Cieszyńskiego ze Lwowa), które tu działały.

Przemawiał rektor Modrakowski, podkreślając, że postępowanie Ministerstwa naraziło absolwentów na straty materialne. Nad tym zastanawiał się także i

ustępujący prof. Nitsch, który będąc sam doktorem medycyny, na mocy długoletniego doświadczenia twierdzi, że smutnie wyglądałby stan zdrowia ludności, gdyby zębolecznictwo leżało wyłącznie w rękach medyków.

Dalej stwierdza on z ubolewaniem, że aczkolwiek czasami władze wydają zarządzenia z nami sprzeczne, to jako obywatele powinniśmy się z nimi solidaryzować. Na marginesie należy zaznaczyć, że decyzja Minist. jest jaskrawym przykładem przejścia do porządku nad tym niezwykle ważnym dla zdrowia społecznego zagadnieniem i jeżeli chodzi i pokrzywdzonych absolwentów, to właśnie w poczuciu pełni obowiązku obywatelskich, dochodzić będą słusznym praw.

Podczas odczytywania przez rektora rotury ślubowania, grupa starszych absolwentów posiadających już tytuł lekarza - stomatologa opuszcza salę, wyrażając tym solidarność z nieobecnymi młodymi kolegami. Wywołuje to wielkie wrażenie. Oczywiście wręczenie dyplomów nie było.

O ileby dni najbliższe nie przyniosły jakiegokolwiek zmiany, to prócz akcji absolwentów projektowane są także wystąpienia studentów.

27 samolotów czerwonych straciło lotnictwo powstańców

SALAMANKA, 7. 3. —Na froncie północnym powstańcy poprawili swoje pozycje na odcinku Kivel del Rio. Na odcinku Palencia ataki nieprzyjacielskie zostały odparte. Potwierdzają się wiadomości o olbrzymich stratach wojsk rządowych w Asturii. Podczas ostatnich ataków wojska rządowe straciły około 400 zabitych. Na froncie madryckim został odparty atak przeciwnika na

odcinku Las Rozas.

Zaprzeczają wiadomościom, rozgłoszonym przez stronę rządową o stratach poniesionych przez lotnictwo powstańcze, informując, że podczas 108-miu bombardowań dokonanych przez lotnictwo powstańcze, zostały stracone tylko 3 samoloty, natomiast lotnictwo rządowe podczas 28-miu bombardowań straciło 27 samolotów.

Zamach na więzienie Komuniści chcieli uwolnić swych towarzyszy

KATOWICE, 7. 3. (Tel. wł.). W sobotę późnym wieczorem niewykręci sprzączki dokonali zamachu bombowego na gmach więzienia w Mysłowicach. Przez bramę więzienną wrzucono na podwórze bombę, wypełnioną silnym materiałem kruszącym. Wybuch uszkodził bramę i część muru więzien-

nego oraz spowodował wypadnięcie szyb w całym gmachu.

Jak wiadomo, w więzieniu w Mysłowicach odsiadują karę agitatorzy komunistyczni, to też podejrzenia o dokonanie zamachu zwracają się przeciwko wywrotowcom.

Zwycięstwo młodzieży nar.-radycznej na wyższych uczelniach w Poznaniu

W Szkole Głównej Handlowej w Poznaniu odbyło się walne zebranie Bratniej Pomocy. Zebranie to wykazało, że cała młodzież akademicka tej uczelni jest zwolenniczką idei narodowo - radykalnej. Walne zebranie w trosce o dobro i rozwój życia narodowego i gospodarczego Polski postanowiło wezwać swych wszystkich członków do pracy nad rozszerzeniem polskiego gospodarczego stanu posiadania. Dyskusja nad sprawozdaniem ustępującego zarządu wykazała, że działalność Bratniej Pomocy pod kierownictwem młodzieży narodowo - radykalnej rozwija się wspaniale. Skromna opozycja na walnym zebraniu w ilości 11-tu osób pomimo olbrzymich wysiłków demagogicznych nie zdołała zakłócić spokojnego przebiegu obrad.

do władz Koła Medyków młodzież narodowo - radykalna nigdy dopuszczaną nie była. Działalność młodzieży akademickiej na terenie uczelni poznańskich została ostatnio znakomicie ułatwiona przez fakt powstania na terenie Poznania legalnych organizacji młodzieży narodowo - radykalnej — narodowych związków polskiej młodzieży radykalnej.

Koło Medyków zdobyte

Jednocześnie odbyło się walne zebranie członków Koła Medyków Uniwersytetu Poznańskiego. Po burzliwych i długotrwałych obradach młodzież narodowo radykalna odniosła pełne zwycięstwo. Nadmienić należy, że dotychczas

Sanacyjni ludowcy zgłosili akces

Odłam Wyzwolenia z p. Malinowskim, Rógiem, Smolą, Noskiem i Langierem, który półtora roku temu oderwał się od Stronnictwa Ludowego, biorąc udział w wyborach z dnia 8 września 1935 r. zgłosił swój akces do obozu plk. Koca. Jest to prawdopodobnie rezultat pierwszych działań kierownictwa sektora wiejskiego obozu plk. Koca.

W KUTNIE

zaprenumerować „ABC” można u p. E. Lewandowskiego ul. Żduńska 7 m. 34.

Jak w powieściach Meine Ride'a Napady indian z lasów dziewiczych 2 bataliony wojska w marszu

RIO DE JANEIRO, 7. 3. — Według telegramu dyrektora linii kolejowej nad rzeką Tocantins, nadeszłego do Belem (nad ujściem Amazonki), Indianie na padli na stację kolejową Alboca i osiedle Maraba, zabijając 2-ch ludzi ze służby kolejowej i raniąc kilku innych. Podobno i inne stacje i miejscowości są zagrożone i dyrektor kolei prosi o natychmiastową pomoc wojskową. Podobno Indian zebrano się na tę wyprawę wyjątkowo wielu,

gdyż siły ich przekraczają liczbę 1.000 wojowników, pochodzących z głębi dziewiczych lasów z nad źródeł prawobrzeżnych dopływów Amazonki. Rząd stanu Paragwaj podobno wysłać dwa bataliony wojska dla ochrony linii.

Napływające z północy depesze donoszą, że i inne linie kolejowe przecinające dziewicze lasy St. Amazonas są zagrożone przez Indian, którzy okazują niezado-

wolenie, czując się niepokojonymi w swych rejonach. Zarząd kolei Madeira Marmore wysygnął 100.000 mł. jako subsydium dla tych szeregów indiańskich, które dotąd spokojnie współpracowały z robotnikami kolejowymi. W związku z pacyfikacją i osuwaniem szczepów indiańskich jeszcze dokończonych, został dyrektorem tej kolei mianowany delegatem służby ochrony Indian na terenach leżących w obwodzie Madeira, Mamore i Guapore.

Zapomniane ziemie

Wpadła mi w ręce niepozorna książeczka: Romana Horoszkiewicza „Szlachta zaściankowa na ziemiach wschodnich”. Mimo skromnego wyglądu posiada niepospolitą treść. Oto porusza niemal nieznaną ogółowi zagadnienie naszych ziem wschodnich z czysto polskiego stanowiska, bez tendencji politycznych, naciągających i wypaczających fakty.

Można zaryzykować twierdzenie, że znajomość zagadnień naszych ziem wschodnich nie jest dzisiaj w Polsce większa od znajomości zagadnień hiszpańskich. Ten absurdalny stan sprawy, że przeciętnemu Polakowi przeniesienie się na te ziemie nawet nie poświoli w głowie, a przeniesienie przymusowe uważane bywa za zysk karny. Do tego stanu rzeczy przyczyniły się od zarania naszej niepodległości także i czynniki urzędowe, uprawiające istotnie w szeregu wypadków przetrwanie urzędników, czy nauczycieli na wschód w drodze represji. Warto sobie przypomnieć,

że państwo tak uporządkowane, jak przedwojenne, cesarskie Niemcy, uważało powierzenie urzędnikowi posterunku na kresach wschodnich dowód zaufania i przewidywało dla tych urzędników specjalne dodatki kresowe. U nas wyższy dobór urzędników dla ziem wschodnich, czy też wyrzucenie ich wyższymi poborami nikomu się nigdy nie śniło.

Nie więc dziwnego, że o ziemiach wschodnich na ogół wiemy mniej, niż z początkiem XIX w. wiedział przeciętny Amerykanin o dzikim Zachodzie. Niewątpliwie i treść książki p. Horoszkiewicza dla wielu byłaby zdumiewającym odkryciem.

Na ogół wie się u nas, że województwa wileńskie i nowogródzkie mieszczą na swych obszarach znaczną liczbę polskiej szlachty zaściankowej. Natomiast rzadko kto wie, że na naszych ziemiach wschodnich szlachty tej należy liczyć na około 400 tysięcy, a więc liczbę nader poważną. I co ważniejsza, rzadko kto wie, że

właśnie w dwóch województwach, uchodzących za najmniej etnograficznie polskie, w stanisławowskim i poleskim, ta drobna szlachta stanowi poważny odsetek wśród miejscowej ludności. W stanisławowskim cyfra jej sięga 150 tysięcy, w poleskim 40 tysięcy głów. Tylko w obu tych województwach ludność ta nie mówi już na ogół po polsku, choć z pietysmem przechowuje swoje tradycje polsko - szlacheckie.

Te tradycje łatwo ożywić i nawiązać do ludności z Polską można tą drogą zacieśnić. Rzecz znamienna, że ukraińcy, choć od zarania swego ruchu hołdowali ultrademokratycznym tendencjom i występowali przeciw polskiej szlachcie, uważali za możliwe gracie na tych tradycjach szlacheckich w stanisławowskim, wma wiając tamtejszej drobnej szlachcie, że jest ona „ukraińskiego” pochodzenia, że jest szlachtą ukraińską. Ta akcja wydała dla ruchu ukraińskiego owoce i już przed wojną ukraińskimi działaczami ukraiń-

skich, pochodzących z tej drobnej szlachty.

Byłoby oczywistym nonsensem w naszych warunkach budzić poczucie stanowczo szlacheckiej w tych okolicach, gdzie polska szlachta zaściankowa mieszka w otoczeniu polskiej ludności chłopskiej. Ale tam, gdzie stanowi ona niemal jedyny element, tradycyjnie związany z Polską, gdzie zatrzaśnięty polski język, a — jak na Polesiu — nawet religia, przeszedłszy na prawo-sławie, poruszenie tych polskich tradycji może tę ludność na nowo spolszczyć i na naszych granicach wschodnich z tych przedwiekowych osadników wojennych uczynić najpewniejszy puklerz na wypadek najazdu i ostoję przed bolszewizmem. Przeciż w trzech nadgranicznych powiatach Polesia mamy tej zruszczonej przeważnie szlachty polskiej 35 tysięcy.

Ostatnia chwila, by cały naród zaczął myśleć poważnie o problemach naszych ziem wschodnich.

T. G.

Za pieniądze z Moskwy

Komintern udzielił Kom. Partii Polski większą subwencję na zmontowanie folkfrontu w Polsce. Subwencja ma być użyta przede wszystkim na zorganizowanie legalnej prasy zarówno codziennej, jak i tygodniowej na akcję dywersyjną wśród związków zawodowych, pozostających pod wpływami P. P. S. i Bundu, oraz na wsi.

„Mili” sąsiedzi skradli dom

Właściciel folwarku Kamionka gminy Kuszewo w pow. nowogródzkim doniósł na posterunku policji, że z folwarku Kamionka-Buda skradziono mu dom mieszkalny.

Okazało się, że dom rozebrali i sprzedali do innej miejscowości sąsiedzi ze wsi Kamionka-Buda.

Zamach w Perpignan

PARYŻ, 7. 3. Havas donosi z Perpignan: Na stacji granicznej Cerbere podczas kontroli wagonów, nastąpił wybuch na skutek którego jeden z wagonów został całkowicie zniszczony. Wybuch przypisują maszyniście piekielnej. W Perpignan aresztowano podejrzanego osobnika. Dochodzenie trwa.

Po wybuchu na stacji w ogrodach konsulatu hiszpańskiego w Perpignan znaleziono maszynę piekielną z mechanizmem zegarowym, która nie wybuchła. Dochodzenie w toku.

30 rozbitków uratowano

SAN FRANCISCO, 7. 3. Dowódca okrętu „Prezydent Coolidge” komunikuje przez radio, że uratował 30 członków załogi statku naftowego, z którym się zderzył.

W POZNANIU

ODDZIAŁ „ABC” mieści się przy ul. 27 Grudnia 2. Przyjmuje prenumeratę, ogłoszenia.